

Den 20. april 2006

Til folketingets uddannelsesudvalg

Danmarks Lærerforening ønsker foretræde i forbindelse med udvalgets behandling af L 170: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. Baggrunden er følgende:

Danmarks Lærerforening er grundlæggende enig i den angivne målsætning og intentionerne om en styrkelse af alle elevers udbytte af undervisningen i bredest mulig forstand samt ønsket om en sikring af en fortsat kvalitetsudvikling i folkeskolen. En velfungerende folkeskole er en afgørende forudsætning for vækst, velfærd og demokrati.

Lærerne er imidlertid dybt bekymrede for de konsekvenser, de foreslåede tiltag på sigt vil få for eleverne og det danske samfund. Samtidig må vi konstatere, at de konkrete forslag (ændring af formålsparagraffen, national præstationsprofil mv.), ikke fører frem mod, at mål og intentioner nås – tværtimod.

Alle undersøgelser viser, at den vigtigste faktor for sikring af kvalitet i skolens arbejde er den enkelte skoles og den enkelte lærers ansvar og engagement i forhold til undervisningen. Men dette lovforslag vil med den voldsomme fokusering på central styring og kontrol trække i en helt forkert retning.

Folkeskolen har en række unikke styrkesider, der sammen med kvalitetene i det øvrige uddannelsessystem medvirker til, at vi faktisk er godt forberedt på at tackle globaliseringens udfordringer. Disse styrkesider skal ikke nedtones. De skal tværtimod være udgangspunktet, når vi forbedrer den danske folkeskole.

Det er konkret udvikling af lærerkompetencer, metoder, materialer og evaluering i forhold til den daglige undervisning, der styrker skolens undervisning. Det er ikke formålsformuleringer, test, kontrol og elevbeskrivelser.

Med det formål at sikre at folkeskolens styrkesider kommer alle elever til gode, har Danmarks Lærerforening fremlagt en lang række forslag, der konkret vil kunne medvirke til en reel styrkelse af skolens faglighed og kvalitet. Det drejer sig blandt andet om følgende:

- **Læsning som nationalt indsatsområde** – foreningen har tilbudt at indgå en aftale om at halvere antallet af dårlige læsere i løbet af fem år og er fremkommet med en række konkrete forslag, der kan medvirke til at målet nås
- **Naturfag som et nationalt indsatsområde** – foreningen foreslår en reel satsning på den naturfaglige undervisning og er også her fremkommet med en række konkrete forslag, bl. til styrkelse af den faglige kompetence.
- **En øget fokus for at bryde den negative sociale arv** – herunder hvordan vi sikrer en bedre integrationsindsats.
- **Forstærket evalueringskultur som indsatsområde** - en forstærket evalueringskultur skal opbygges på den enkelte skole på en måde, der forbedrer lærernes mulighed for at vurdere og justere

- undervisningen. Et godt testmateriale kan i den forbindelse være et udmærket arbejdsmateriale, som den enkelte lærer anvender, når det er relevant i forhold til de konkrete elever.
- **En øget fokus på pædagogisk ledelse af skolerne** - der skal skabes rum og mulighed for, at skolens ledelse i langt højere grad kan indgå i undervisningen. Det er et helt nødvendigt grundlag for samtaler med lærere og lærerteam om udvikling af lærernes professionelle arbejde og skolens pædagogiske ledelse.
- **Et nyt kvalitetssystem til folkeskolen** - Danmarks Lærerforening har udarbejdet et enkelt kvalitetssystem, der tager udgangspunkt i lærernes og skoleledernes ansvar for kvaliteten i undervisningen, og som vil styrke og kvalificere det kommunale tilsyn med skolerne.

Vi er altså bestemt ikke bange for forandringer og udvikling i folkeskolen – tværtimod er det en væsentlig målsætning for os konstant at udvikle folkeskolens kvalitet. Skal skolerne fremover kvalitetsbeskrives i en rapport, hvor resultaterne af obligatoriske nationale test er en hjørnesten, vil det imidlertid uundgåeligt komme til at fokusere på at opnå gode testresultater. De fortæller imidlertid intet om, hvor gode eleverne er til at bruge deres kundskaber i forhold til kreativ tænkning, samarbejde, selvstændighed osv. Derfor styrker de foreslåede ændringer ikke skolens muligheder for at give eleverne en undervisning, der forbereder dem på fremtidens udfordringer.

I forhold til lovforslaget vil vi specielt henlede opmærksomheden på følgende:

Kvalitetskontrol, der bygger på et nationalt testsystem er udtryk for et snævert og utidssvarende faglighedssyn. Samme faglighedssyn kommer til udtryk i ændringsforslagene til formålsparagraffen.

Internationale forskningsresultater bl.a. fra det engelske School Effectiveness Program viser, at undervisningen og den løbende evaluering indskrænkes til de områder, der testes, når der indføres et nationalt testprogram. Dermed svækkes ansvarligheden og engagementet på den enkelte skole og hos den enkelte lærer, og undervisningens kvalitet forringes. Dette er ikke i sig selv et udtryk for mistillid til lærerne, men en uundgåelig konsekvens af, at skolen vurderes på den lille del, der indgår i testene.

Det virker både uforståeligt og uansvarligt, at der lovgives på baggrund af nogle adaptive test, uden der er foretaget en grundig afprøvning af, hvordan sådanne test virker. Erfaringerne fra Norge viser, at man her løber en betydelig risiko. Der er i realiteten tale om et eksperiment. Danmarks Lærerforening har anbefalet og tilbudt at medvirke til, at der udvikles og afprøves en test på et enkelt område inden der lovgives.

Med forslaget om øget kommunalt tilsyn via kvalitetsrapporter lægges der op til øget kommunal kontrol og ikke et øget kommunalt tilsyn med skolerne, der fremmer dialog og engagement. OECD har dokumenteret, at når skolerne underlægges et top-down kontrolsystem, vil de uundgåeligt komme til at fokusere på det, der kontrolleres. Skolernes autonomi og ansvar begrænses. I stedet burde der arbejdes for, at skolernes, skoleledernes og lærernes ansvar styrkes, og at kommunernes tilsyn fokuserer på dette.

Med testresultaternes fremtrædende rolle i kvalitetsrapporterne forsvinder illusionen om, at testene skulle være et arbejdsredskab for den enkelte lærer, som det i efteråret blev fremhævet fra forligspartiernes side.

Der findes mange eksempler på god anvendelse af elevplaner. Indførelse af obligatoriske elevplaner for alle elever med særlig fokusering på testresultater er udtryk for en markant detailstyring af folkeskolen. Skolebestyrelsen, skolens leder og lærerne fratages det grundlæggende ansvar for, hvordan dialogen mellem hjem og skole skal gribes an. Der er en stor risiko for et omfattende bureaukrati, der vil fjerne resurser fra andre væsentlige arbejdsopgaver.

Foreningen ser frem til at kunne uddybe nogle af de fremførte synspunkter under foretrædet for udvalget.

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen
(Sign.)

